

ביבי הגדול, ביבי הנורא.

בכל הבחירות האחרונות, נניח, החל משנת 2013, הבוחר השמרני היה יכול להצביע רק לממשלה בראשותו של בנימין נתניהו. היו, כמובן, גם המפלגות האחרות, אך הן לא יכלו לשאוף לעצמאות: או שהם הוזמנו לממשלת הליכוד, או שהן היו חלק מהאופוזיציה הליברלית הזרה להן.

בבחירות במאס 2021 יש לנו ברירה. **הופיעה מפלגה ימנית שמרנית, שמצהירה שלא תכנס לממשלה בהנהגתו של בנימין נתניהו, אם תיווצר כזו.**

ניתן לציין כי המחבר מזניח בבירור את רשימת המפלגה של אביגדור ליברמן "ישראל ביתנו". למרות שהיא - ימנית. כן זה נכון, והנה הסיבה.

ראשית, בכל הממשלות אליהן נכללה רשימה זו, היא הייתה החלק ה"חלש" ביותר מבחינת מידת האמון בה מצד חברי הקואליציה. ליברמן תמיד נכנס אחרי משא-ומתן ארוך ומתיש, ובסופו של דבר היה עוזב את הממשלה לפני הזמן, ולעיתים גורר בכך את המדינה לבחירות חדשות. הנה הסיפור:

ממשלה 31 (4.5.2006 - 31.3.2009). ליברמן לא נכנס לממשלה באופן מידי, אלא רק ב-30 באוקטובר 2006, ועזב אותה לפני סוף הקדנציה שלה ב-18 בינואר 2008.

ממשלה 32 (18.3.2013 - 31.3.2009) ליברמן נאלץ, על פי החוק, להתפטר מתפקיד השר בתאריך 16.12.2012 נוכח כתב האישום שהוגש נגדו. המפלגה נותרה בקואליציה, מכיוון שבמצב כזה לליברמן היה ברור שהוא לא יכול לנהל מערכת בחירות.

ממשלה 33 (14.5.2015- 18.3.2013). מפלגתו של ליברמן "ישראל ביתנו" התמזגה לרשימה אחת עם מפלגת הליכוד. התביעה נגד ליברמן עדיין נמשכה, ומערכת בחירות עצמאית מבחינתו נידונה לכישלון. מהלך נהדר! בנובמבר 2013 בית המשפט דחה את כל האשמות נגדו, וליברמן חזר באופן פעיל לפוליטיקה ונכנס שוב לתפקידו בממשלה. עם זאת, כרגיל, הוא לא נשאר עד סוף הקדנציה, ניתק את קשריו עם הליכוד, שכבר לא נזקק להם, ועזב את הממשלה לפני המתוכנן בתאריך 4.7.2014.

ממשלה 34 (17.5.2020- 14.5.2015). ליברמן לא נכנס לממשלה מיד ושוב עזב לפני המתוכנן, ב-14 בנובמבר 2018. עד מהרה, ב-26 בדצמבר 2018, הכנסת התפזרה.

מאז קיימה המדינה שלוש מערכות בחירות. בכל ניסיון להרכיב ממשלה, המפלגות בצד ימין של הפוליטיקה זכו בכמות המנדטים מספקת, אך הממשלה הימנית לא נוצרה, מפני ש 5-8 מושבים בצד ימין של המפה הפוליטית הוחזקו על ידי ליברמן במטרה למנוע מבנימין נתניהו להיות ראש ממשלה. ממשלת המעבר החזיקה מעמד עד 17 במאי 2020.

אם כך, ליברמן אינו אלטרנטיבה, שכן, ככל הנראה הוא יוזמן לכל ממשלה **רק כמוצא אחרון**. אך רשימת המפלגה החדשה "תקווה חדשה" בראשותו של גרוע סער, חבר הליכוד לשעבר, מהווה אלטרנטיבה למי שרוצה להישאר בצד ימין של הקשת הפוליטית מבלי להביע את קול שלו בתמיכה בבנימין נתניהו.

אז **לתת או לא לתת** את קולכם לביבי, לליכוד, בראשות בנימין נתניהו? המלים האלה נכתבות יחד כבר הרבה זמן (בברית המועצות זה היה סלוגן "אנחנו אומרים המפלגה, אנחנו מתכוונים לנין, אנחנו אומרים לנין, אנחנו מתכוונים למפלגה"). אולם טרנד 'נתניהו' כיום משמעותי יותר מטרנד 'הליכוד'. אני מאמין שאם היום ראש הממשלה שלנו היה מתפטר מפוליטיקה מרצונו (זה לא יכול לקרות, כי זה לא יכול לקרות לעולם), מפלגת הליכוד הייתה מאבדת שני שלישי מנדטים.

הליכוד הוא ביבי וביבי הוא הליכוד. לכן, הגיוני לדבר רק על אישיותו של המנהיג, מעלותיו וחסרונותיו.

1. בנימין נתניהו הוא ראש ממשלה מצוין ועליו להמשיך להנהיג את המדינה.

אנסה להסביר מדוע זה נכון. אולם, אולי אוכל להפריך זאת בהמשך. שפטו בעצמכם.

כְּלָפָה. במהלך 10-12 השנים האחרונות, ישראל התפתחה למדינה משגשגת. בתקופה זו, כלכלת ישראל נמצאת באופן עקבי בין 25 הטובות בעולם, וצמחה מהר יותר מהממוצע ברשימת מדינות ה-OECD ונמצאת באזור 41-42 אלף דולר לנפש (לפי דולר לפני שנה, היום זה בטח הרבה יותר גבוה). אם ניקח בחשבון שמספר הילדים בארצנו גדול פי שניים לפחות מהמדינות המפותחות איתן אנו

מתחרים, כלומר, כל התוצר הזה מיוצר על ידי מספר קטן יותר של אנשים עובדים, אז עלינו להסכים - המספרים מרשימים. האבטלה לפני מגפת הקורונה צנחה לאזור 4%. רמת הצריכה, שקובעת במידה רבה את רמת החיים, הולכת וגדלה. בקיצור, ארץ זבת חלב ודבש. כמובן, לא לכולם הספק חלב ודבש. זה נכון.

בטיחות. זה סעיף, שאולי צריך להיות ממוקם במקום הראשון בארצנו. אבל תשפטו בעצמכם. נתניהו הוא פוליטיקאי זהיר ומאוזן, ערכיו אינם כוללים פעולות צבאיות, המלוות באבדות בלתי נמנעות ותוצאות פוליטיות מפוקפקות. בעולם המודרני, מדינת ישראל הינה חלק מקהילת מדינות אשר אינן מברכות על עצם רעיון המלחמה, ואשר מחזיקות בדעה משלהן בנוגע ליחסים של ישראל עם הרשות הפלסטינית, כמו גם בדעה בנוגע לזכויות ישראל על שטחים מסוימים. במציאות שכזאת, קשה לבצע פעולות צבאיות על מנת להשיג יתרונות כלשהם. סביר להניח שהיתרונות הללו, גם עם ההשתלשלות המוצלחת ביותר, ישוטחו על ידי הקהילה הבינלאומית שאיתה אנחנו לא רוצים לריב, ונתניהו לעולם לא יאפשר זאת. לכן הוא עושה ויעשה הכל כדי להימנע מכל עימות. ורק במקרים של צורך ממשי או כאשר אין סכנה ישירה להתנגשות צבאית נרחבת, הוא מסוגל לפעולות מסוימות בתחום זה.

מצב בינלאומי של מדינת ישראל. נתניהו בשלטון שנים רבות, לא רבות כמו אנג'לה מרקל, אך בכל זאת פז"ם. במהלך תקופה זו הוא פיתח קשרים אישיים עם כל הפוליטיקאים המובילים בעולם. דיפלומט מצוין, מאוזן, גמיש, ערמומי, עם חזון עתיד, במשך שנים רבות הצליח לעמוד איתן אל מול הליברליזם האירופי חסר האיזון ואפילו אל מול ברק אובמה. במזרח התיכון החדש, שבו אחרי ברק אובמה, ההשפעה העיקרית עברה לפוטין, הוא הצליח לבסס את היחסים הטובים ביותר (האפשריים) עם ולדימיר ולדימירוביץ'. וכאשר הנשיא שעלה לשלטון באמריקה, **לראשונה בהיסטוריה**, העניק לישראל תמיכה חסרת תנאים, מפל הסכמי השלום עם מדינות ערב פשוט הדחים את העולם, את הישראלים והערבים עצמם. המושג "מזרח תיכון חדש", שהמציא שמעון פרס, קיבל סוף סוף את משמעותו האמתית. כל זאת בזכות דונלד טראמפ ובנימין נתניהו. בהיסטוריה, שנה זו תקרא שנת נקודת המפנה בדיפלומטיה העולמית, בכל הנוגע לגורל המזרח התיכון בסכסוך הערבי-ישראלי.

קורונה. אני מאמין שבכל רחבי העולם, רוב מנהיגי המדינות שהיו בשלטון במהלך המאבק נגד הנגיף, כלומר בשנת 2020, לא ייבחרו מחדש, או ליתר דיוק, יאבדו את השלטון. אני מדבר, כמובן, אל מנהיגי המדינות הדמוקרטיות. אנשים רבים מתו (במדינות רבות, נתונים סטטיסטיים מראים עלייה של פי שתיים במקרי המוות בשנת 2020 יחסית לשנה קודמת), הפסדים כלכליים עצומים, כל זאת העם לא יכול לסלוח. דונלד טראמפ כבר פתח את הרשימה הזו. מישהו (אבל מי?) חייב לשאת באחריות. לא הוירוס, הרי? לא ילקחו בחשבון המידה העצומה של המגיפה, ולא המורכבות של קבלת החלטות כואבות כל כך, ולא העובדה שהמצב בו הבריאות והחיים הוצבו על כף המאזניים כנגד קריסה כלכלית וחופש אישי. בחירה קשה עבור ממשלה דמוקרטית. במדינות רבות לרבות ישראל קיימת צורת ממשל קואליציוני שמקשה במיוחד לגבש אופן פעולה. אומנם כך פועל שלטון דמוקרטי - העם מצביע באופן רגשי, ורגשות אינם לוקחים בחשבון נסיבות אובייקטיביות.

הקואליציה גנץ-נתניהו לא הראתה הצלחה רבה, אך גם לא נכשלה לחלוטין בהשוואה למקבילים שלנו בעולם. ציון עובר. אגב, בגל הראשון של המגיפה, כשנתניהו שלט במדינה לבדו במסגרת ממשלת המעבר, הציון היה גבוה בהרבה. אבל מי יזכור זאת ביום הבחירות! וכך תוך שימוש בקשריו הבינלאומיים, גמישותו וכישורי המשא ומתן שלו, השיג ביבי את הבלתי אפשרי בכך שרכש מחברת פיזר, שלא חייבת דבר לישראל, כמות עצומה של מנות חיסון. נתניהו עשה זאת לחלוטין במאמציו האישיים. הוא, **ראש המדינה היחיד**, שהתקשר הרבה פעמים באופן אישי למנכ"ל החברה, שכנע, ביקש והוכיח את צורך. (אגב, מה עם הנשיאים וראשי ממשלה האחרים? אולי הם לא זקוקים לחיסון? או לדבר עם מנכ"ל החברה **זה לא בדרגה שלהם**?) כעת אנו יודעים שישראל התחייבה להעביר את כל הסטטיסטיקה הרפואית לפייזר ולארגון הבריאות הבינלאומי, לחסן אוכלוסייה במהירות ובכמויות גדולות. שילם הוא אגב, יותר מאחרים. הקרדיט, כמובן, שייך גם למערכת הבריאות המאורגנת היטב בארצנו. לפיכך, היעד שנתניהו הציב - לחסן את כל המדינה עד יום הבחירות - הוא בר השגה. ואכן, עד פברואר תתחיל ישראל לקבל חיסונים גם מחברת מודרנה, שאיתה נחתם חוזה למספר חיסונים המספיקים למחצית מהאוכלוסייה הבוגרת בישראל, חוזה אשר נחתם עוד טרם תחילת הפיתוח. וזה יכול להוציא את נתניהו ממעגל המפסידים.

ובכן, זהו ככל הנראה. עכשיו בואו נסתכל על הצד השני של המטבע.

2. בנימין נתניהו מיצה את המשאב הפוליטי שלו ועליו לעזוב

תהלים משפטיים. כן, זה ידוע: מרבית כתבי האישום נגד אישים פוליטיים גדולים הסתיימו בזיכויים בבית המשפט. במקביל, המשימה העיקרית של האשמות אלה - אי מתן אפשרות לפוליטיקאי לעלות לשלטון - הושגה. הרכבת הפוליטית אינה חכמה לאיש. זו הסכנה העיקרית לנתניהו - להישאר לבד מול בית המשפט, בלי להיות בשלטון. השלטון אינו אישה נאמנה, אלא מאהבת הפכפכה. לא תחכה לאף אחד. שנה, שנתיים של הליכים משפטיים, ומנהיג חדש יבחר בליכוד, ואז לפתע, ראש ממשלה אחר עשוי להימצא חן בעיני העם, ויתחיל לתפוס מקום של כבוד בזירה הבינלאומית. לכן ביבי עושה הכל כדי לנהל משפט מכיסא ראש הממשלה. ולפעמים, לצערי, זה גורם נזק למדינה. ההסכמים הקואליציוניים המורכבים עם בני גנץ נבנו כך על מנת להבטיח שמטרה עיקרית זו, להישאר בשלטון, תושג. וכל התמרונים הפוליטיים של ביבי, והכי חשוב, אי קבלת תקציב המדינה, היו אמצעים להשגת מטרתיו האישיות. אני לא מתכוון לדון בהאשמות עצמן במסגרת מאמר זה, זהו נושא למחקר נפרד. כאן אני רק אומר שלדעתי יש סיכוי גדול שביבי יצא עם "סימנים כחולים" בלבד ולא עם "שברים בגפיים". כלומר, יש לו על מה להילחם.

פולחן האישיות. לנו, העולים מברית המועצות, תופעה זו מוכרת היטב. ובצורתן השונות: פולחן האישיות של סטאלין אינו זהה כלל לזה של ברז'נייב. מהם המאפיינים העיקריים של תופעה זו? ובכן, ראשית כל, ההלל הבלתי מרוסן של בעל האישיות הפולחנית. אני אישית, חש בושה בעת האזנה לנואמים של עמיתיו למפלגה של ביבי. מנגינת הזמנים של קונגרס מספר 25 של ההמפלגה הקומוניסטית. אפילו הוא עצמו הפסיק, כמעט לחלוטין, להשתמש בשם גוף "אנחנו" והחליף אותו ב-"אני", המתאים יותר מבחינתו. שנית כל, חיסול המתחרים. בתקופתו של סטלין, היה זה חיסול פיזי, אך תחת ברז'נייב, הם חוסלו פוליטית בלבד. בליכוד, כל אדם עם הסיכוי הקל ביותר להתחרות בביבי נעלם בהדרגה מהזירה הפוליטית או עובר לספסלים האחוריים של הכנסת. אנשים אלה אף פעם לא מקבלים שום תפקיד, העם לא צריך לראות את ההצלחות שלהם. **אי אפשר לפרוץ קדימה בליכוד של ביבי,** ואם פוליטיקאי שאפתן רוצה לעשות זאת, עליו לעזוב את המפלגה, להקים אחת שלו, ללכת לבחירות ואז לחכות להזמנה מכובדת של ביבי לשיתוף פעולה. זה מה שהפוליטיקאי הפופולרי משה כחלון עשה ואז קיבל תפקיד של שר האוצר, מה שלעולם לא היה קורה לו בליכוד. כל הפוליטיקאים הבולטים בצד הימין של המפה: נפתלי בנט, גדעון סער, צבי האוזר, איילת שקד ואפילו אביגדור ליברמן - הגיעו מהליכוד. כולם, בתקופה זו או אחרת, עזבו את הליכוד בטריקת דלת. בו זמנית בליכוד ממשיכים להופיע פרצופים חדשים שמתחרים בהבעת התפעלות מהמנהיג ומקבלים משרות שרים על כך. אנו מאבדים אנשים מעניינים, כי מלבד אלה שהזכרתי, ישנם אחרים שלא יכלו ליצור מפלגה משלהם ולהתחרות בביבי. אובדן פוליטיקאים מוכשרים ומינוי אנשים אפורים מאוד (אך נאמנים לביבי) לתפקידי שרים, בהחלט מזיקים למדינה.

בעיות משפחתיות. היה לי קשה להאמין בהתחלה. כל הזמן חשבתי שהעיתונות ויריביו הפוליטיים פשוט נדחפים לחדר השינה והסלון של ראש הממשלה במטרה אחת: להכפיש אותו. אך מבט דקדקני יותר איפשר לי להבחין במוזרות מסוימת: נוצרת תחושה שבחלק מהחלטות שלו, בעיקר החלטות אישיות, ביבי תלוי באשתו, וכל התושייה הפוליטית שלו הולכת להצדקת החלטות אלה. במה חייב הוא לגברת הראשונה שלנו? אפשר רק לנחש (ויש ניחושים), אך התנהגות כזו של בני משפחתו (אשתו ואחד מבניו) אינה מקובלת בחלק זה של העולם (ובעולם שממנו עלינו לכאן, בכלל לא). צניעות, נסיגה עצמית מתהליכים פוליטיים, פרופיל נמוך - זו הנורמה שמתקבלת בברכה. בן משפחה של מנהיג המדינה מחויב להתאים עצמו אליו, חייב להישאר בצל או בנישה שהוקצתה ל"תפקידים" כאלה. אי אפשר אחרת - **שני דובים אינם חיים במאורה אחת.** במצב כזה, גברת ראשונה ו"יורש העצר" כאלה פשוט מזיקים לו ובכך מזיקים למדינה.

"השתן עלה לו לראש". הרשו לי להסביר למה אני מתכוון? עם שהייה ארוכה במקום אחד, בתפקיד אחד, על ראש "גבעה" אחת (קטנה או לא כל כך), אנשים מתחילים לא פעם לחשוב שמותר להם כאן הכל, הם מפסיקים להיות זהירים ולפעול בגבולות המקובלים. כל תביעותיו בבית המשפט הן תוצאה של תופעה זו. וזה גם פוגע במדינה.

3. ביבי בכל מקרה יהיה בשלטון, או שנלך לקלפי פעמיים-שלוש בשנה

כ - 35% מהאוכלוסייה חושבים (על פי הסקרים) כי אין מועמד טוב יותר לראשות הממשלה.

הבסיס האלקטוריאלי של הליכוד הוא כ-30 מנדטים. **בלעדיו אי אפשר להרכיב את קואליציית ימין.** בסיס הקואליציה הימנית כולה הוא רק כ-65 מנדטים, עם מפלגות דתיות - כ-80.

מה שנותר הוא קואליציית מרכז-ימין, ישות מאוד לא יציבה. הפוטנציאל שלה, ללא ביבי, 55-60 מנדטים עם מספר גדול של סיעות קטנות. אבל אי אפשר לכלול לשם את הדתיים. אז כולם צריכים לנסות לקפוץ קצת "מעל הראש", ולקבל לפחות 61 מנדטים.

ובכן, מה אני אגיד לכם, מעציב אותי לקרוא את החלק השני של המאמר, אך האם כדאי להמר על קואליציה של חמש או שבע פלגים, מנפתלי בנט ("ימינה") ועד חולדאי ("ישראלים"), שביניהם אין כמעט שום דבר משותף, או לעצום עיניים ל"תכסיסים קטנים של איש גדול" וללכת בדרכים מוכחות? אני לא יודע ולא רוצה לייעץ. יש, כמובן, אפשרות נוספת, ניתחתי אותה במאמר האחרון "[ביבי - אנטי ביבי](#)", אפשרות בה מצביעי השמאל, על מנת להפיל את נתניהו מהשלטון, יצביעו לאחת ממפלגות הימין, ויצרפו לכולם יחד משהו כמו 10-12 מנדטים. יתכן, אבל קשה להאמין, שוב מהסיבה שהעם מצביע באופן רגשי. אנשים לא רגילים לבחור את הרע במיעוטו, וזו, כמעט תמיד, הדילמה העיקרית בבחירות.

ינואר 2021